

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo ekonomskog razvoja

NAZIV PROPISA

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima pristupilo se primarno sa ciljem daljeg usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, odnosno sa odredbama Direktive (EU) 2025/25 kojom se unapređuje digitalizacija privrednog prava, povećava transparentnost poslovanja i olakšava prekogranično poslovanje privrednih subjekata na jedinstvenom evropskom tržištu.

Najznačajnije novine koje donose predložene izmjene odnose se na uvođenje i definisanje pojmova značajnih za funkcionisanje grupa društava, uređivanje obaveza objavljivanja određenih podataka za društva lica, uspostavljanje pravnog osnova za izdavanje EU potvrde o privrednom društvu, normiranje digitalnog punomoćja EU-a, kao i preciziranje prekršajnih sankcija za neispunjavanje propisanih obaveza objavljivanja.

Uzroci problema proizlaze prije svega iz činjenice da su na nivou Evropske unije usvojena nova pravila kojima se uređuju digitalni alati i instrumenti u oblasti privrednog prava, razmjena podataka između registara i prekogranično poslovanje privrednih društava. Važeći zakon ne sadrži pojedine institute, definicije i pravne mehanizme koji su predviđeni Direktivom (EU) 2025/25. Dodatno, određene obaveze i pravni instituti koji se uvode Direktivom zahtijevaju izričit zakonski osnov kako bi mogli biti efikasno primijenjeni u domaćem pravnom sistemu.

Posljedice postojećeg stanja ogledaju se, između ostalog, u nepostojanju jasnog pravnog okvira za pojedine digitalne instrumente koji se koriste u prekograničnom poslovanju, ograničenoj pravnoj sigurnosti učesnika u pravnom prometu, kao i mogućim poteškoćama u razmjeni i priznavanju podataka i isprava između nadležnih organa Crne Gore i država članica Evropske unije.

Primarno su pogođena privredna društva i drugi privredni subjekti koji posluju na domaćem tržištu ili učestvuju u prekograničnim transakcijama, kao i nadležni organi i institucije uključeni u postupke registracije, razmjene podataka i nadzora nad poslovanjem privrednih subjekata.

Bez donošenja predloženih izmjena i dopuna Zakona o privrednim društvima ne bi bilo moguće obezbijediti potpunu usklađenost nacionalnog zakonodavstva sa zahtjevima Direktive (EU) 2025/25, niti bi se stvorili neophodni pravni preduslovi za punu primjenu novih evropskih rješenja u oblasti digitalizacije privrednog prava i prekogranične razmjene podataka. Zadržavanje postojećeg stanja dovelo bi do daljeg postojanja identifikovanih normativnih praznina, otežalo bi

proces usklađivanja sa pravnom tekovinom Evropske unije u okviru pregovaračkog procesa, te bi moglo negativno uticati na pravnu sigurnost i konkurentnost privrednog ambijenta u Crnoj Gori.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Cilj predloženih izmjena i dopuna Zakona o privrednim društvima je dalje unapređenje normativnog okvira u oblasti privrednog prava kroz usklađivanje sa pravnom tekovinom Evropske unije, jačanje pravne sigurnosti učesnika u pravnom prometu, unapređenje transparentnosti poslovanja i stvaranje uslova za efikasnije korišćenje digitalnih instrumenata u poslovanju privrednih subjekata.

Predloženim zakonom naročito se nastoje ostvariti sljedeći ciljevi:

- dalje usklađivanje Zakona o privrednim društvima sa Direktivom (EU) 2025/25 kroz preuzimanje i normativno uređivanje instituta i pravnih rješenja koja se odnose na digitalizaciju kompanijskog prava, unapređenje prekograničnog poslovanja i razmjene podataka, kao i povećanje transparentnosti poslovanja privrednih subjekata;
- uspostavljanje jasnog pravnog osnova za primjenu novih evropskih digitalnih instrumenata, uključujući EU potvrdu o privrednom društvu i digitalno punomoćje Evropske unije;
- unapređenje transparentnosti poslovanja kroz preciznije uređivanje obaveza objavljivanja podataka i akata društava lica, u cilju bolje zaštite investitora, povjerilaca i drugih učesnika u pravnom prometu;
- povećanje pravne sigurnosti kroz definisanje pojmova od značaja za funkcionisanje grupa društava i usklađivanje terminologije sa standardima prava Evropske unije;
- unapređenje mehanizama nadzora i efikasnije primjene zakona kroz propisivanje odgovarajućih prekršajnih sankcija.

Predložene izmjene i dopune predstavljaju nastavak procesa harmonizacije crnogorskog kompanijskog prava sa pravnom tekovinom Evropske unije i dio su aktivnosti koje Crna Gora sprovodi u okviru procesa pristupanja Evropskoj uniji, u okviru Pregovaračkog poglavlja 6 – Privredno pravo.

Donošenje ovog zakona usklađeno je sa strateškim opredjeljenjem Crne Gore da obezbijedi punu usaglašenost nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, unaprijedi poslovni ambijent i stvori uslove za efikasnije i transparentnije poslovanje privrednih subjekata. Predložene izmjene istovremeno predstavljaju nastavak reformskih aktivnosti započetih donošenjem novog Zakona o privrednim društvima i Zakona o registraciji privrednih i drugih subjekata, sa ciljem daljeg unapređenja regulatornog okvira i ispunjavanja obaveza iz procesa evropskih integracija.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

S obzirom da se predmetnim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima vrši dalje usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, odnosno sa odredbama Direktive (EU) 2025/25 koje uređuju materijalnoppravna pitanja iz oblasti kompanijskog prava, a u cilju ispunjavanja obaveza koje proizilaze iz procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji i Pregovaračkog poglavlja 6 – Privredno pravo, opcija „status quo“ nije razmatrana.

Takođe, imajući u vidu da se predložene izmjene odnose na uređivanje prava i obaveza privrednih subjekata, uvođenje novih pravnih instituta, uključujući EU potvrdu o privrednom društvu i digitalno punomoćje Evropske unije, kao i propisivanje odgovarajućih sankcija za neispunjavanje zakonskih obaveza, ciljeve nije moguće ostvariti putem neregulatornih mjera ili podzakonskih akata.

Iz navedenih razloga, kao jedina odgovarajuća opcija prepoznato je donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima, kojim će se obezbijediti dalje usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa Direktivom (EU) 2025/25 u dijelu koji uređuje materijalno-pravna pitanja iz oblasti kompanijskog prava, unaprijediti pravna sigurnost i transparentnost poslovanja privrednih subjekata, te stvoriti uslovi za efikasniju primjenu digitalnih instrumenata i prekogranično poslovanje u skladu sa standardima Evropske unije.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Predložene izmjene i dopune Zakona o privrednim društvima uticaće na privredna društva, njihove osnivače, članove i zastupnike, kao i na druge učesnike u pravnom prometu koji se oslanjaju na podatke o privrednim subjektima. Poseban uticaj imaće na društva lica, privredna društva koja posluju u okviru grupa društava, kao i na subjekte koji učestvuju u prekograničnom poslovanju sa državama članicama Evropske unije.

Primjena zakona pozitivno će uticati na poslovni ambijent kroz povećanje pravne sigurnosti i transparentnosti poslovanja, uvođenje pravnog osnova za EU potvrdu o privrednom društvu i digitalno punomoćje Evropske unije i preciznije uređivanje obaveza objavljivanja podataka za društva lica. Predložena rješenja doprinijeće ujednačenijoj primjeni zakona, efikasnijem prekograničnom poslovanju i daljoj digitalizaciji u oblasti privrednog prava.

Ne očekuju se značajni negativni uticaji, imajući u vidu da se radi o ciljanim izmjenama kojima se prvenstveno vrši usklađivanje sa pravnom tekovinom Evropske unije i unapređuje postojeći normativni okvir.

Primjena zakona ne očekuje se da izazove značajne dodatne troškove za građane i privredu, imajući u vidu da se najveći dio novih rješenja odnosi na unapređenje postojećih postupaka i usklađivanje sa evropskim standardima.

Predložena rješenja ne ograničavaju tržišnu konkurenciju niti stvaraju prepreke za osnivanje novih privrednih subjekata. Naprotiv, unapređenjem transparentnosti poslovanja, pravne sigurnosti i usklađivanjem sa evropskim standardima stvaraju se povoljniji uslovi za poslovanje, prekogranične aktivnosti i investicije.

Primjenom zakona ne uvode se nova značajna administrativna opterećenja niti biznis barijere. Naprotiv, kroz dalju digitalizaciju postupaka, unapređenje razmjene podataka i jasnije uređivanje pojedinih pravnih instituta stvaraju se pretpostavke za efikasnije poslovanje i smanjenje administrativnog opterećenja privrednih subjekata.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?

- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Objasniti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Objasniti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Objasniti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Objasniti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Objasniti.

Imajući u vidu da se predmetnim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima prvenstveno vrši dalje usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa Direktivom (EU) 2025/25 i uređuju pojedina materijalnoppravna pitanja iz oblasti privrednog prava, njegova primjena ne zahtijeva obezbjeđivanje dodatnih finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore.

Implementacija zakona ne proizvodi međunarodne finansijske obaveze za Crnu Goru, niti stvara nove obaveze finansiranja prema međunarodnim organizacijama ili institucijama Evropske unije.

Predloženi zakon ne dovodi do direktnog povećanja prihoda budžeta Crne Gore. Eventualni prihodi mogu nastati posredno po osnovu primjene prekršajnih odredbi, ali ih nije moguće unaprijed precizno planirati niti predstavljaju cilj predloženih zakonskih rješenja.

S obzirom da se ne predviđaju dodatni budžetski izdaci niti direktni budžetski prihodi, prilikom izrade propisa nije korišćena posebna metodologija obračuna finansijskih efekata.

Predloženi zakon ne propisuje donošenje posebnih podzakonskih akata iz kojih bi proistekle dodatne finansijske obaveze, dok će se pojedina pitanja njegove primjene razraditi kroz Zakon o registraciji privrednih i drugih subjekata i propise donijete na osnovu tog zakona.

Prilikom pripreme predmetnog zakona korišćeni su rezultati prethodno sprovedenog mapiranja odredbi Direktive (EU) 2025/25, koje je sprovedeno u saradnji sa Ministarstvom finansija radi utvrđivanja obima potrebnog usklađivanja Zakona o privrednim društvima i Zakona o registraciji privrednih i drugih subjekata sa pravnom tekovinom Evropske unije. Nalazi tog procesa predstavljali su osnov za pripremu predloženih zakonskih rješenja i razgraničenje pitanja koja se uređuju ovim zakonom od pitanja koja će biti uređena Zakonom o registraciji privrednih i drugih subjekata.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Objasniti.

Korišćena je eksterna ekspertska podrška pružena od strane GIZ-a.

Konsultacije zainteresovanih strana će biti sprovedene u sklopu javne rasprave.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Za implementaciju predmetnog zakona nijesu identifikovane značajnije prepreke koje bi mogle

otežati njegovu primjenu, imajući u vidu da se radi o ciljanim izmjenama postojećeg sistemskog zakona radi daljeg usklađivanja sa pravnom tekovinom Evropske unije.

Tokom primjene propisa preduzimaće se aktivnosti usmjerene na njegovu dosljednu primjenu, uključujući saradnju sa organom nadležnim za registraciju privrednih subjekata i drugim nadležnim institucijama, kao i informisanje privrednih subjekata i stručne javnosti o novim zakonskim rješenjima.

Glavni indikatori za praćenje ispunjenja ciljeva propisa biće stepen usklađenosti nacionalnog zakonodavstva sa Direktivom (EU) 2025/25, efikasna primjena novih zakonskih instituta u praksi, kao i doprinos ispunjavanju obaveza Crne Gore u okviru Pregovaračkog poglavlja 6 – Privredno pravo.

Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa biće zaduženo Ministarstvo ekonomskog razvoja, u saradnji sa Ministarstvom finansija i organom nadležnim za registraciju privrednih i drugih subjekata.

Datum i mjesto

2.7.2026. godine, Podgorica

Starješina
MINISTAR
Nik Gjeloshaj

